

Rheoli Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr

**Beth sydd angen i gynghorau ei
wneud – canllaw i aelodau o'r
gymuned Sipsiwn a Theithwyr**

Cyflwyniad	3
Beth ydy pwrpas y canllaw yma	4
Datblygu'r canllawiau yma	5
Cyfrifoldeb am y safle	7
Diogelwch tân.....	9
Gweithio gyda'n gilydd	12
Ceisiadau a dyraniadau	16
Datganiad ysgrifenedig a chytundeb cartrefi symudol.....	17
Cyrraedd Safle Tramwy	20
Dod â'r cytundeb i ben	21
Ffioedd safle	22
Gwaith trwsio a chynnal a chadw safle.....	23
Gwasanaethau a chyfleustodau ar y safle	24
Defnydd o'r Safle	25
Diogelu trigolion ac ymwelwyr	27
Ymadawiadau	27
Cwynion	28
Help a chefnogaeth	29

Mae'r ddogfen yma yn esbonio'r canllawiau ar sut i reoli safleoedd Sipsiwn a Theithwyr sy'n eiddo i gynghorau lleol.

Mae rheoli safle yn dda yn golygu cefnogi'r bobl sy'n byw yno. Mae hyn yn cynnwys gwneud yn siŵr bod:

- Pawb yn gallu aros yn gorfforol iach.
- Mae iechyd meddwl a lles pawb yn cael eu cefnogi.
- Mae gan bawb fynediad teg at ofal iechyd a gwasanaethau cymorth eraill.

Mae defnyddio dull hawliau dynol wrth gynllunio a rheoli safleoedd Sipsiwn a Theithwyr yn bwysig iawn. Mae hyn yn helpu i wneud yn siŵr bod pobl yn cael eu trin yn deg ac yn teimlo'n rhan o unrhyw benderfyniadau sy'n effeithio arnyn nhw.

Beth ydy pwrpas y canllaw yma

Mae'r ddogfen yma i helpu aelodau o'r gymuned Sipsiwn a Theithwyr i ddeall eu hawliau, a beth i'w ddisgwyl wrth fyw ar safle Sipsiwn a Theithwyr cyngor lleol.

Rhaid i gynghorau lleol wneud yn siŵr bod safleoedd maen nhw'n eu rheoli:

- Yn gynaliadwy, wedi'u rheoli'n dda ac yn cael eu cynnal yn iawn.
- Yn bodloni'r un safonau â safleoedd cartrefi symudol nad ydyn nhw yn Sipsiwn a Theithwyr.
- Yn cael eu rheoli trwy weithio gyda thrigolion a'r gymuned ehangach.

Datblygu'r canllawiau yma

Mae'r canllawiau yn cymryd lle canllawiau 2015 Rheoli Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr.

Mae ar gyfer y rhai sydd â chyfrifoldeb o ddydd i ddydd am safleoedd Sipsiwn a Theithwyr sy'n eiddo i'r cyngor.

Mae hyn fel arfer yn cynnwys:

- Rheolwr safle/Swyddog Cyswllt
- Rheolwr gweithredol.

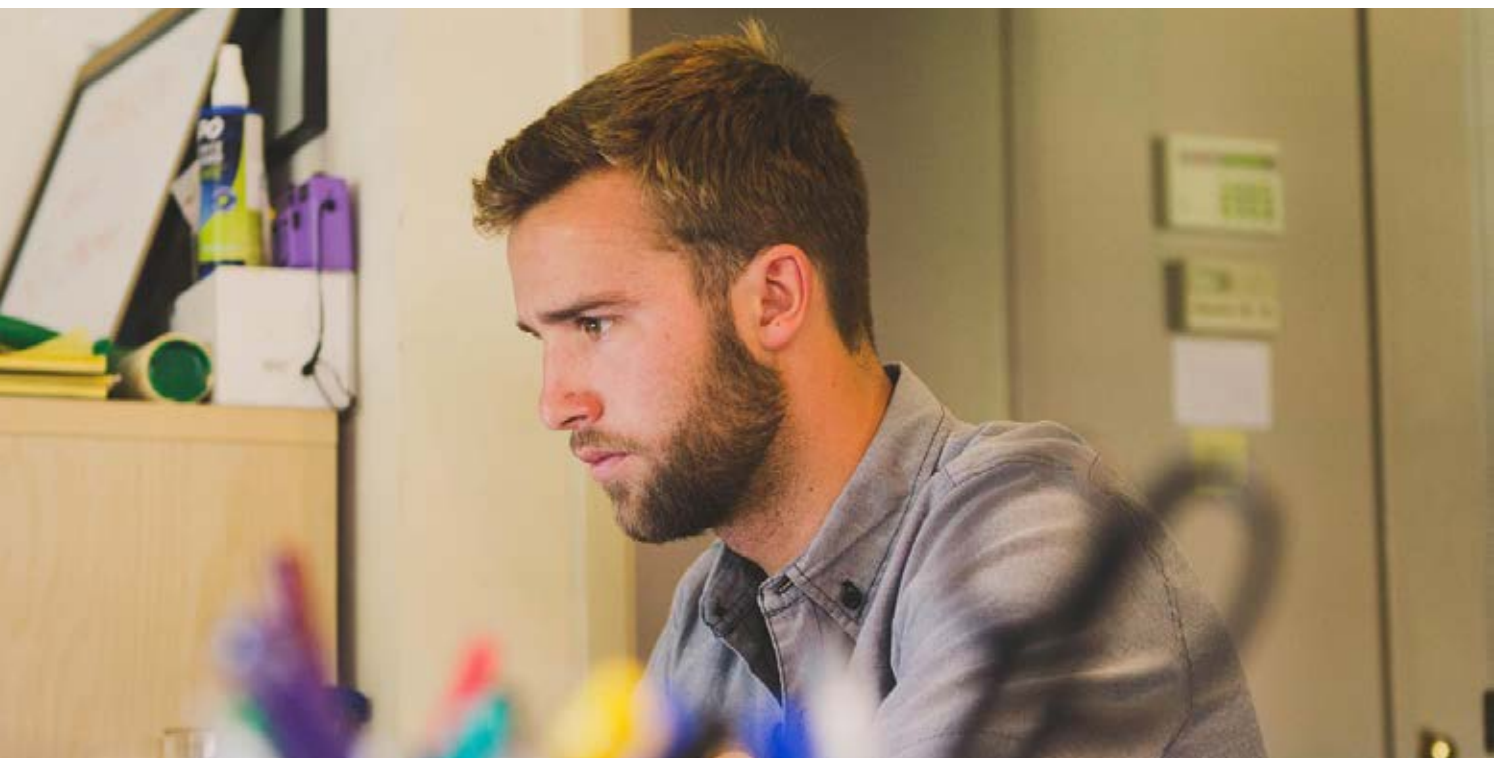
Rheolwr safle neu Swyddog Cyswllt ydy unrhyw un sy'n gyfrifol am weithrediadau dyddiol y safle. Maen nhw'n gallu cael eu galw'n ofalwr neu'n warden.

Mae gan rai cyngorau warden safle answyddogol. Mae hyn yn gallu bod yn bennaeth teulu estynedig sy'n byw ar y safle sy'n gweithio fel llais rhwng y cyngor a thrigolion.

Mae rhai o'r cyfrifoldebau yn y canllawiau yma yn gallu bod yn berthnasol i'r warden safle answyddogol. Ond mae'r cyfrifoldeb cyffredinol fel arfer yn eistedd gyda rheolwr gweithredol y cyngor.

Ystyr rheolwr gweithredol ydy'r swyddog cyngor sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am y safleoedd yma.

Efallai na fydd gan rai cynghorau sydd â safleoedd bach reolwr safle. Mae'r cyngor yn dal i fod â'r holl gyfrifoldebau fel perchennog safle neu lesddeiliad os oes oes ganddynn nhw reolwr safle neu beidio. Os ydy'r cyngor yn berchen ar y safle, nhw sy'n gyfrifol.

Cyfrifoldeb am y safle

Mae'r cyngor yn gyfrifol am waith cynnal a chadw cyffredinol eu safleoedd.

Fe ddylai cyngorau wneud penderfyniadau am y safle dim ond ar ôl gwrandao ar drigolion. Fe ddylen nhw siarad â thrigolion yn gyntaf am unrhyw bryderon.

Rhaid i'r cyngor hefyd siarad â chymdeithas preswylwyr, os oes un, am bob mater a newidiadau posibl.

Rheolaeth fewnol

Mae'r cyngor lleol yn gallu rheoli'r safle yn uniongyrchol a dylai weithio'n agos gyda thrigolion sy'n byw ar y safle.

Mae'r cyngor yn gallu cyflogi rheolwr safle sy'n dod o'r gymuned Sipsiwn neu Deithwyr sy'n byw ar y safle. Os ydy'r cyngor yn llogi rhywun arall i redeg y safle, mae'r cyngor yn dal i fod yn gyfrifol.

Cyn penodi rheolwr ar y safle, fe ddylai cyngorau siarad â thrigolion y safle. Mae'n bwysig bod unrhyw beth sydd yn gallu effeithio ar breswylwyr yn cael ei drafod gyda nhw mewn ffordd sy'n cael ei ddeall yn glir.

Rheolaeth dan gontract

Weithiau mae cyngorau yn defnyddio sefydliadau allanol i reoli eu safleoedd.

Cyn gwneud hyn, fe ddylai cyngorau siarad â thrigolion i wneud yn siŵr bod pawb yn gyfforddus â phenderfyniadau sy'n cael eu gwneud.

Mae'r cyngor bob amser yn cadw'r cyfrifoldeb cyffredinol am reoli'r safle. Hyd yn oed os ydy rheolaeth y safle yn cael ei wneud gan sefydliad arall.

Diogelwch tân

Mae'r gyfraith yn ei gwneud yn ofynnol i gynghorau gadw cartrefi ar safleoedd Sipsiwn a Theithwyr mor ddiogel â phosibl rhag tân.

Ar y rhan fwyaf o safleoedd Sipsiwn a Theithwyr, mae'r rheolau yma yn berthnasol i:

- Pob tir safle.
- Adeiladau sydd yn cael eu rhannu neu adeiladau cyffredin.

Dydy hyn ddim yn berthnasol i garafanau unigol, gan mai cyfrifoldeb y teulu sy'n byw ar y llain ydy hyn.

Mae tanau mewn carafanau yn gallu lledaenu'n gyflym ac achosi risgiau difrifol. Rhaid i'r risgiau yma gael eu rheoli gan drigolion a chynghorau.

Mae tanau yn gallu dechrau am lawer o resymau, felly mae'n bwysig iawn ceisio eu stopio rhag digwydd. Rhai ffyrdd o wneud hyn ydy:

- Byddwch yn ofalus wrth goginio mewn carafán neu floc amwynder. Mae bwyd yn gallu mynd ar dân yn hawdd os nad ydych chi'n talu sylw.
- Ar gyfer ysmygwyr, rhowch sigarêts allan yn iawn mewn blwch llwch a chadw leitars a matsys mewn lle nad ydy plant yn gallu eu cyrraeddl.
- Defnyddiwch nwy yn ddiogel. Dilynwch y cyfarwyddiadau wrth ddefnyddio a storio poteli nwy.
- Gwnewch yn siŵr nad ydy carafanau yn rhy agos at ei gilydd, neu at goed a llwyni. Mae hyn yn golygu, os bydd tân yn dechrau, dydy e ddim yn gallu lledaenu i weddill y safle.
- Byddwch yn ofalus gyda thanau gwyllt a thanau awyr agored eraill. Dim ond eu goleuo ymhell i ffwrdd o garafanau, cerbydau, coed a llwyni. Rhowch nhw allan yn llawn gyda dŵr neu dywod pan nad oes eu hangen mwyach.

Cyfrifoldebau diogelwch tân

Mae'r gyfraith yn ei gwneud yn ofynnol i gynghorau sy'n berchen ar safleoedd Sipsiwn a Theithwyr drefnu asesiad o'r risgiau o dân ar bob safle a rhaid iddyn nhw ei ddiweddarau.

Rhaid i'r cyngor wneud yn siŵr bod y safle mor ddiogel â phosibl. Rhaid iddyn nhw wirio am risgiau tân, gwneud yn siŵr bod peiriannau tân yn gallu cyrraedd y safle, a gwneud yn siŵr bod larymau yn cael eu gosod mewn adeiladau sydd yn cael eu rhannu. Fe ddylid dweud wrth drigolion beth i'w wneud os oes tân. Mae'n rhaid i'r cyngor helpu i wneud yn siŵr bod pawb yn gwybod sut i gadw'n ddiogel.

Fe ddylid annog trigolion i osod larymau mwg neu wres yn eu carafanau. Fe ddylen nhw hefyd gymryd camau diogelwch, fel defnyddio poteli nwy yn ofalus.

Fe ddylai blociau amwynder ac adeiladau cymunedol fod â larymau mwg neu wres. Efallai y bydd angen larymau mwy ar adeiladau mwy.

Os bydd tân yn torri allan ar y safle, fe ddylai fod yn bosibl ei gynnwys a'i ddiffodd yn gyflym ac yn ddiogel. Mae hon yn dasg i ddiffoddwyr tân, nid preswylwyr neu staff y safle. Fe fydd diffoddwyr tân yn dod â'u hoffer eu hunain ar gyfer hyn.

Gwnewch yn siŵr bod trigolion yn gwybod i ffonio 999, gofyn am Dân a rhoi lleoliad y safle. Os ydy'r signal symudol ar y safle yn wael, efallai y bydd angen darparu ffôn llinell dir.

Rhaid i beiriannau tân allu cael mynediad i'r safle yn hawdd. Os ydy safle ymhell o ffyrdd cyhoeddus, efallai y bydd angen hydrantau tân ar y safle. Mae'r rhain i'w defnyddio gan ddiffoddwyr tân yn unig.

Gweithio gyda'n gilydd

Mae perthynas dda rhwng rheolwr y safle a thrigolion yn bwysig. Fe ddylai'r berthynas yma gael ei adeiladu ar ymddiriedaeth a pharch.

Fe ddylai rolau a chyfrifoldebau fod yn glir. Fe ddylai'r ddwy ochr ddeall beth maen nhw'n gallu ei ddisgwyl gan ei gilydd.

Fe ddylid dweud wrth breswylwyr pwy i gysylltu am help a phwy i siarad â nhw os bydd rhywbeth yn mynd o'i le. Fe ddylai preswylwyr hefyd gael cysylltiadau brys neu gymorth y tu allan i oriau swyddfa arferol.

Fe ddylai'r cyngor esbonio'n glir beth ydy rheolau safle a gwaith trwsio a chynnwys trigolion mewn trafodaethau am sut mae'r safle yn cael ei redeg.

Rheoli a chynnal a chadw safle

Mae rheolaeth dda o'r safle yn cefnogi safle llwyddiannus Sipsiwn a Theithwyr. Mae cynnal a chadw yn rhan allweddol o hyn.

Fe ddylid gwneud cynllun rheoli a chynnal a chadw safle trwy siarad â phreswylwyr. Fe ddylai'r cynllun fod yn hygyrch i bob preswylydd. Mae hyn yn meddwl defnyddio fformatau clir, fel Cymraeg a Saesneg Clir.

Os ydy'r cyngor neu sefydliad arall yn rheoli'r safle, rhaid i breswylwyr gael prif bwynt cyswllt.

Fe ddylai fod person a enwir ar gael yn ystod oriau swyddfa arferol i fod y pwynt cyswllt cyntaf gyda'r cyngor.

Fe ddylid rhoi rhifau cyswllt brys i breswylwyr y tu allan i oriau. Rhaid i'r wybodaeth fod yn hawdd ei ddeall.

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Rhaid i'r cyngor beidio â stopio trigolion rhag gofalu am eu cartref neu eu cadw mewn cyflwr da.

Rhaid i'r cyngor roi gwybodaeth i unrhyw breswylwyr newydd am:

- Maint eu llain a ble mae.
- Manylion am y sylfaen.
- Manylion am y bloc amwynder, sy'n cynnwys ystafell ymolchi a chegin.

Mae'r cyngor yn gallu cgodï £30 am y wybodaeth yma. Rhaid iddyn nhw esbonio'r tâl a rhoi tystiolaeth.

Os ydy'r cyngor yn cael cais rhaid rhoi'r dogfennau yma yn rhad ac am ddim:

- Manylion unrhyw ffi llain newydd.
- Ffioedd am wasanaethau nwy, trydan, dŵr, carthffosiaeth neu wasanaethau eraill.
- Manylion am unrhyw gostau eraill sy'n gysylltiedig â byw ar y safle.

Rhaid i'r cyngor hefyd:

- Trwsio sylfaen y llain mae'r cartref yn eistedd arno.
- Gofalu am wasanaethau nwy, trydan, dŵr a charthffosiaeth maen nhw'n eu darparu.
- Trwsio pethau eraill maen nhw'n eu darparu ar y llain.
- Darparu gwaith cynnal a chadw i'r bloc amwynder.
- Cadw ardaloedd sydd yn cael eu rhannu yn lân ac yn daclus.

Mae rheolwyr safle hefyd yn gallu cyflawni dyletswyddau eraill.

Rhaid i gynghorau esbonio'r cytundeb cartrefi symudol yn llawn i breswylwyr mewn ffordd glir a hygyrch. Fe ddylai cynghorau egluro i drigolion bod torri'r cytundeb yn ddifrifol yn gallu arwain at gamau cyfreithiol.

Cymryd rhan

Mae preswylwyr yn gallu dewis ffurfio cymdeithas breswylwyr ar eu safle. Mae hyn yn helpu i wneud yn siŵr bod pwynt canolog lle gellir rhannu gwybodaeth a lle mae pobl yn gallu siarad gyda'i gilydd am faterion pwysig.

Rhaid i'r cyngor siarad â thrigolion am wneud unrhyw welliannau i'r safle. Mae'n syniad da gofyn am eu barn ar faterion eraill hefyd. Hyd yn oed os nad oes cymdeithas trigolion.

Fe ddylai preswylwyr gael o leiaf 28 diwrnod clir o rybudd, yn ysgrifenedig.

Mae edrych ar anghenion trigolion hefyd yn bwysig. Er enghraifft, amodau byw, anghenion cymorth, boddhad â'r safle ac ardaloedd i'w gwella.

Hefyd, fe ddylai rheolwyr safle wneud yn siŵr bod plant a phobl ifanc yn cael cyfleoedd cyfartal i gael eu clywed.

Hysbysiad preifatrwydd

Rhaid i'r cyngor roi hysbysiad preifatrwydd i drigolion. Mae hyn yn esbonio pa wybodaeth mae'r cyngor yn ei chasglu, pam mae'n cael ei chasglu ac ydy'r wybodaeth yn cael ei rhannu ag eraill.

Ceisiadau a dyraniadau

Mae gan unigolion yr hawl i wneud cais am lain. Rhaid i'r cyngor wneud y ffurflen gais yn hawdd ei deall a rhaid iddo gynnig help os oes angen.

Fe ddylai'r cyngor lleol esbonio'r broses a dweud wrth unigolion pa mor hir y bydd penderfyniad yn ei gymryd. Os ydy eu cais yn cael ei wthod, fe ddylid esbonio'r rhesymau, ac mae ganddyn nhw'r hawl i ofyn i'w cais gael ei edrych arno eto.

Fe ddylai ffurflenni cais ar gyfer lleiniau'r cyngor fod ar gael gan y swyddfa dai leol, a chan reolwr unrhyw safle cyngor.

Fe ddylai gynghorau gael polisi rhestr aros clir a hygyrch. Mae hyn yn meddwl y dylai fod yn hawdd ei ddilyn a'i ddeall gan unrhyw un.

Mae gan gynghorau ddyletswyddau i helpu ymgeiswyr sy'n ddigartref neu sydd mewn perygl o fod yn ddigartref o dan **Ddeddf Tai (Cymru) 2014**.

Datganiad ysgrifenedig a chytundeb cartrefi symudol

Cyn i unigolion symud i'r safle, rhaid i'r cyngor roi datganiad ysgrifenedig a chytundeb cyflwyno iddyn nhw. Mae'r dogfennau yma yn esbonio hawliau a chyfrifoldebau preswylwyr. Mae'n rhaid i'r cyngor wneud yn siŵr eu bod yn eu deall.

Rhaid i'r cyngor esbonio unrhyw reolau, manylion talu, a'r gwasanaethau y byddan nhw yn eu derbyn. Rhaid i breswylwyr lofnodi'r cytundeb dim ond ar ôl iddyn nhw ei ddeall.

Mae'r cytundeb yn gontract cyfreithiol rhwymol. Rhaid ei esbonio'n llawn i'r ymgeisydd cyn i unrhyw beth gael ei lofnodi.

Cytundebau ar gyfer lleiniau parhaol

Dydy'r cyngor na thrigolion ddim yn gallu newid rhai telerau cytundeb. Er enghraifft:

- Terfynu cytundebau.
- Delio â gordaliadau.
- Ail-leoli cartrefi symudol.
- Hawl mynediad perchennog y safle i'r llain.
- Gosod ffioedd llain.

Mae'r cyngor a'r preswylydd yn gallu cytuno ar delerau ychwanegol. Mae'r rhain yn gallu cynnwys rheolau safle. Rhaid i breswylwyr ar safleoedd parhaol:

- Dilyn y telerau yn y cytundeb.
- Talu ffioedd llain i berchennog neu reolwr y safle.
- Talu perchennog neu reolwr y safle am nwy, trydan, dŵr, carthffosiaeth neu wasanaethau eraill.
- Cadw eu cartref symudol mewn cyflwr da.
- Cadw tu allan i'w cartref symudol yn lân ac yn daclus.
- Rhoi o leiaf 4 wythnos o rybudd ysgrifenedig os ydyn nhw am ddod â'u cytundeb i ben.
- Rhoi mynediad i'r llain i berchennog neu reolwr y safle.

Os nad ydy ymgeiswyr yn cytuno â thelerau, fe ddylen nhw siarad â'r cyngor. Mae yna hefyd gamau eraill maen nhw'n gallu eu cymryd.

Cytundebau ar gyfer lleiniau tramwy

Does gan breswylwyr ar leiniau tramwy ddim yr un hawl i herio telerau cytundebau cartrefi symudol ag y byddai ganddyn nhw ar lain parhaol.

Ond maen nhw'n gallu disgwyl i'r holl gyfleusterau gael eu cadw mewn cyflwr da, a rheolau diogelwch i'w dilyn, yn union fel ar lain parhaol.

Cyrraedd Safle Tramwy

Rhaid i unigolion sy'n mynd ar safle tramwy dalu'r ffioedd sy'n ddyledus am eu llain wrth gyrraedd safle tramwy.

Fe ddylai rheolwr y safle drafod opsiynau talu gyda'r ymgeisydd. Mae hyn yn gallu cynnwys Debydau Uniongyrchol, gorchmynion sefydlog neu Gredyd Cynhwysol.

Rhaid i'r cytundeb cyflwyno ddangos yn glir:

- Pan fydd ffioedd yn ddyledus.
- Swm y ffi.
- Pa wasanaethau sydd wedi'u cynnwys.

Fe ddylai'r holl gyfleustodau fod ar gael o'r diwrnod y mae'r ymgeisydd yn symud i'r llain.

Ar ôl cyrraedd, rhaid i reolwr y safle ddangos y llain, esbonio pwyntiau bachu ac esbonio gwasanaethau safle. Rhaid iddyn nhw ddangos i breswylwyr ble mae'r pwyntiau dŵr a thrydan ac esbonio'r trefniadau brys.

Fe ddylai preswylwyr hefyd gael gwybodaeth glir am sut i dalu eu ffioedd a sut i ddefnyddio'r gwasanaethau ar y wefan.

Dod â'r cytundeb i ben

Unwaith y bydd y cytundeb cartrefi symudol wedi'i gytuno a'i lofnodi, fe fydd yn rhoi diogelwch i'r preswylydd. Dydy hyn ddim yn berthnasol os oes gan y llain ganiatâd cynllunio cyfyngedig.

Lle mae'r cytundeb llain yn cael ei roi ar gyfer llain tramwy, yr amser hiraf ydy 3 mis. Fe fydd rheolau gwahanol i ddod â'r cytundeb i ben yn berthnasol yn dibynnu ar ydy'r unigolyn ar lain preswyl neu ar lain tramwy.

Os ydy preswylydd yn torri'r cytundeb, fe ddylar rheolwr y safle geisio datrys y broblem gyda'r preswylydd yn gyntaf. Rhaid iddyn nhw siarad â thrigolion yn gyntaf ac esbonio'r broblem. Fe ddylai'r ymateb bob amser gyd-fynd â pha mor ddifrifol ydy'r torri rheolau.

Mae ymatebion i dorri cytundeb yn gallu cynnwys:

- Rhybuddion llafar.
- Rhybuddion ysgrifenedig.
- Troi allan.

Fe ddylid osgoi troi allan yn ystod beichiogrwydd, lle mae'n bosibl. Os ydy teulu â phlant dan bump oed yn wynebu troi allan, rhaid dweud wrth wasanaethau iechyd. Mae hyn er mwyn gwneud yn siŵr bod y teulu'n cael y gefnogaeth maen nhw ei angen ar gyfer eu plant ifanc.

Ffioedd a chostau llain

Rhaid i ffioedd llain adlewyrchu maint y llain a'r gwasanaethau sydd yn cael eu darparu ar y safle.

Mae'n rhaid i'r cyngor esbonio beth mae trigolion yn talu amdano a rhaid iddo ddweud wrthyn nhw yn ysgrifenedig cyn i ffioedd newid. Os ydy trigolion yn gofyn am fanylion y costau, rhaid i'r cyngor eu darparu. Mae gan drigolion yr hawl i herio unrhyw gynnydd mewn ffioedd os ydyn nhw'n meddwl ei fod yn annheg.

Dim ond trwy gytundeb mae ffioedd llain preswyl yn gallu newid. Maen nhw hefyd yn gallu newid yn dilyn penderfyniad gan y Tribiwnlys Eiddo Preswyl.

Os nad ydy preswylydd yn cytuno â'r newid i'r ffi llain, mae'r ffi bresennol yn parhau. Mae hyn tra bod y cyngor lleol yn gwneud cais am benderfyniad gan y Tribiwnlys Eiddo Preswyl.

Credyd Cynhwysol a Budd-dal Tai

Mae Budd-dal Tai yn gallu cael ei ddefnyddio i dalu am ffioedd llain. Preswylwyr sy'n gyfrifol am drefnu'r taliad yma.

Gwaith trwsio a chynnal a chadw safle

Rhaid cynnal safleoedd cyngor i safon dda. Mae hyn yn cefnogi iechyd a lles trigolion a'r ardaloedd cyfagos.

Mae'r cyngor yn gyfrifol am gynnal:

- Sylfaen y llain.
- Bloc amwynder.
- Nwy, trydan, dŵr, carthffosiaeth, neu wasanaethau eraill sydd yn cael eu darparu gan berchennog y safle i'r llain neu'r cartref symudol.
- Cyfleusterau eraill mae'r perchennog yn eu darparu ar y llain.
- Pob ardal o'r safle sydd ddim yn gyfrifoldeb cytundebau llain unigol.

Fe ddylai trigolion roi gwybod am unrhyw broblemau, a rhaid i'r cyngor weithredu cyn gynted â phosibl.

Fe ddylai'r cyngor hefyd archwilio'r safle yn rheolaidd a chynllunio gwaith cynnal a chadw i gadw'r safle yn ddiogel ac yn gyfforddus.

Gwasanaethau a chyfleustodau ar y safle

Fe ddylai cynghorau ofyn i drigolion am eu hoff gyflenwad trydanol. Yna fe ddylen nhw siarad â'r darparwr trydan i geisio ateb yr angen yma.

Lle mae'n bosibl, fe ddylai cynghorau gysylltu safleoedd â gwasanaethau prif gyflenwad uniongyrchol. Mae hyn yn gallu helpu i leihau costau.

Mae poteli neu gynwysyddion nwy yn gallu cael eu defnyddio ar y safle. Trigolion sy'n gyfrifol am storio a defnyddio'r rhain yn ddiogel.

Rhaid i gynghorau ddarparu gwasanaethau casglu gwastraff. Fe ddylen nhw hefyd ddarparu cyfleusterau ailgylchu.

Rhaid i gynghorau siarad â'r holl breswylwyr cyn gosod teledu cylch cyfyng. Rhaid iddyn nhw bob amser barchu preifatrwydd trigolion.

Defnydd o'r Safle

Absenoldeb tymor byr

Fe ddylai cyngorau ganiatáu absenoldeb tymor byr mewn cytundebau cartrefi symudol. Mae hyn oherwydd bod y gymuned yn gallu teithio'n aml am resymau gwaith tymhorol, hamdden, neu bersonol.

Fe ddylai cytundebau gynnwys rheolau clir ar gyfer absenoldeb dros dro.

Ymwelwyr

Mae caniatad i drigolion y safle gael ymwelwyr, ond ddylai ymwelwyr ddim dod yn breswylwyr parhaol.

Mae cyngorau yn gallu caniatáu ymweliadau o hyd at bedair wythnos. Mae hyn yn dibynnu ar le a chapasiti safle.

Efallai y bydd angen ymweliadau byrrach os ydy'r safle yn orlawn.

Anifeiliaid

Fe ddylid caniatáu i breswylwyr gadw anifeiliaid anwes, fel cŵn a chathod.

Gyda chŵn, mae'n rhaid bod yn glir pwy sy'n berchen ar yr anifail. Rhaid i anifeiliaid gael eu rheoli'n iawn o fewn y llain bob amser.

Tir pori

Rhaid i drigolion drefnu eu tir pori neu stablau eu hunain.

Diogelu trigolion ac ymwelwyr

Fe ddylai cynghorau gael polisiau teg sy'n helpu i reoli ymddygiad ar y safle.

Fe ddylai cynghorau gynnwys rheolau safle a pholisiau am safonau sydd I'w disgwyl yn y cytundebau llain.

Ymadawiadau

Os ydy trigolion lleiniau tramwy yn dymuno gadael y safle cyn diwedd eu cytundeb, rhaid iddyn nhw roi hysbysiad ysgrifenedig i reolwr y safle.

Fe ddylai'r cyngor archwilio'r llain am ddifrod a gwneud yn siŵr bod unrhyw daliadau hwyr yn cael eu datrys cyn i'r preswilydd adael. Efallai y byddan nhw'n dewis a ddylid rhoi cyfeiriad anfon ymlaen, ac fe ddylai'r cyngor ddarparu geirda os ydyn nhw angen un.

Rhaid i'r cyngor gael polisi cwynion clir. Fe ddylai manylion hyn fod ar gael i bob preswilydd.

Mae preswylwyr yn gallu gwneud cwyn ar lafar neu'n ysgrifenedig. Fe ddylai ffurflenni cwyno fod ar gael gan reolwr y safle a'r cyngor.

Fe ddylid rhoi manylion i breswylwyr am bwy i gysylltu os ydy'r gŵyn am reolwr y safle. Mae'n rhaid i'r cyngor ddweud wrth drigolion sut y bydd eu cwyn yn cael ei thrin a pha mor hir mae'n gallu ei gymryd. Rhaid dweud wrth breswylwyr hefyd beth i'w wneud os nad ydyn nhw'n hapus â'r ymateb.

Help a chefnogaeth

Mae rhestr o sefydliadau sy'n cynnig cyngor neu gymorth ar gael yma:

Sipsiwn a Theithwyr Cymru

Cyfeiriad: Canolfan Gymunedol Trowbridge

Pont Trowbridge

CF3 1RU

Ffôn: 029 2021 4411

E-bost: info@gtwales.org.uk

Teithio Ymlaen (Tros Gynol Plant Cymru)

Cyfeiriad: TGP Cymru Spark Centre

Heol Maendy

Caerdydd

CF24 4HQ

Ffôn: 0808 802 0025

Gwefan: www.tgpcymru.org.uk/cy/beth-rydyn-nin-ei-wneud/travelling-ahead-wales-gypsy-roma-and-traveller-advice-and-advocacy-service

Yno ac yn ôl eto

Ffôn: 07931 376636

Gwefan: thereandbackagain.wales

Urdd y Dynion Sioe Prydain Fawr

Cyfeiriad: De Cymru

29 Rhodfa Westend

Nottage

Porthcawl

CF63 3NE

Ffôn: 07867 506061

E-bost: sgwales1@gmail.com

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

Cyfeiriad: 4ydd Llawr

Un Rhodfa'r Gamlas

Ffordd Dumballs

Caerdydd

CF10 5BF

Ffôn: 02920 468600

E-bost: ymholiadau@wlga.gov.uk

Gwefan: www.wlga.cymru

Tîm Cyngor ar Deithwyr

Partneriaeth Cyfraith Gymunedol

Llinell gymorth genedlaethol i deithwyr: 0121 685 8677

(dydd Llun i ddydd Gwener, 9am i 1pm)

Y tu allan i oriau Argyfyngau yn unig: 07768 316755

Gwefan: communitylawpartnership.co.uk

Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yng Nghymru

Cyfeiriad: 1 Pwynt Caspian

Ffordd Caspian

Caerdydd

CF10 4DQ

Ffôn: 029 2044 7710

E-bost: wales@equalityhumanrights.com

Gwefan: www.equalityhumanrights.com/cy/amdanom-ni

Y Mudiad Teithwyr

Cyfeiriad: 40 Heol Jeffreys

Stockwell

Llundain

SW4 6QX

Ffôn: 020 7607 2002

E-bost: info@travellermovement.org.uk

Gwefan: travellermovement.org.uk

Ffrindiau, Teuluoedd a Theithwyr

Cyfeiriad: Sylfaen Gymunedol
113 Heol y Frenhines
Brighton
BN1 3XG

Ffôn: 01273 234777

E-bost: Fft@gypsy-traveller.org

Gwefan: gypsy-traveller.org

Tai Pawb

Cyfeiriad: Cwrt Trident
East Moors Road, Caerdydd
CF24 5TD

Ffôn: 02921 057957

E-bost: info@taipawb.org

Cymorth Cynllunio Cymru

Cyfeiriad: Llawr Cyntaf
12 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Ffôn: 02920 625000

Gwefan: planningaidwales.org.uk/cy

Grŵp Cymorth Roma

Cyfeiriad: Blwch Post 23610

Llundain

E7 0XB

Ffôn: 07949 089778

E-bost: info@romasupportgroup.org.uk

Gwefan: romasupportgroup.org.uk

Ymddiriedolaeth Cymorth i Deithwyr

Cyfeiriad: Blwch Post16

Llangyndeyrn Cydweli

SA17 5YT

Ffôn: 01554 891976

E-bost: info@travellersaidtrust.org

Gwefan: travellersaidtrust.org

Cyngor Ymgynghorol ar gyfer Addysg Roma a Theithwyr eraill

Cyfeiriad: Little Kiln Pottery Road

Bovey Tracey

Dyfnaint

TQ13 9DS

Ffôn: 020 8374 1286

E-bost: Info@acert.org.uk

Gwefan: acert.org.uk